

V Bruseli 28. novembra 2025
(OR. en)

16140/25

UEM 607	RECH 527
ECOFIN 1645	ENER 636
SOC 819	JAI 1816
EMPL 537	GENDER 205
COMPET 1263	ANTIDISCRIM 121
ENV 1303	JEUN 245
EDUC 480	SAN 788
ECB	EIB

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 25. novembra 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2025) 955 final

Predmet: OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE
Európsky semester 2026 – jesenný balík
Realizácia Kompasu konkurencieschopnosti: presadzovanie reforiem a investícií

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 955 final.

Príloha: COM(2025) 955 final

V Štrasburgu 25. 11. 2025
COM(2025) 955 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEJ
CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU
VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE**

**Európsky semester 2026 – jesenný balík
Realizácia Kompasu konkurencieschopnosti: presadzovanie reforiem a investícií**

Európsky semester 2026 – jesenný balík

Realizácia Kompasu konkurencieschopnosti: presadzovanie reforiem a investícií

Hlavnou prioritou Európskej komisie zostáva posilňovanie konkurencieschopnosti EÚ s cieľom zabezpečiť udržateľnú prosperitu. Minuloročná Draghiho správa¹ obsahovala jasnú diagnózu štrukturálnych výziev, ktorým čelí európska konkurencieschopnosť, pričom v správe bol uvedený aj návrh novej priemyselnej stratégie pre Európu. Práve z tohto základu vychádzal Kompas konkurencieschopnosti², v ktorom sa vymedzujú strategické priority na nasledujúcich päť rokov: stanovené boli tri prioritné oblasti – preklenutie inovačnej priepasti, dekarbonizácia hospodárstva a znižovanie strategických závislostí – a päť horizontálnych faktorov³. Odvtedy sa EÚ zapojila do niekoľkých rozsiahlych iniciatív v politikách zameraných na podporu konkurencieschopnosti vrátane Dohody o čistom priemysle⁴, stratégie jednotného trhu⁵, Akčného plánu pre kontinent umelej inteligencie⁶, únie zručností⁷, únie úspor a investícií⁸ alebo Vízie pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo⁹. Významné príležitosti boli zavedené aj v rámci preskúmania politiky súdržnosti v polovici trvania¹⁰.

V posledných mesiacoch sa pocit naliehavosti, s akou musí EÚ riešiť svoje štrukturálne výzvy, strategické zraniteľnosti a závislosti a chrániť svoj sociálny model, ešte zvýšil. Ak EÚ neposilní investície, produktivitu a inovácie, v čoraz náročnejšom geopolitickom prostredí nebude schopná držať krok a stratí schopnosť zabezpečovať svoju (hospodársku) bezpečnosť a prosperitu, a to aj pre budúce generácie. Hoci z tohto jesenného balíka európskeho semestra vyplýva, že EÚ môže stavať na silnej hospodárskej výkonnosti a výkonnosti trhu práce a podporovať napredovanie v sociálnej oblasti, musíme vstúpiť do novej fázy práce, v ktorej sa Komisia spolu s členskými štátmi bude odhodlaným spôsobom sústreďovať na vykonávanie opatrení, aby mohla ešte viac posilniť svoju konkurencieschopnosť a odolnosť, pričom silný dôraz by sa mal klásť na dosiahnutie konkrétnych výsledkov a zmysluplnej zmeny v celej EÚ.

Plnenie priorít určených v Kompase konkurencieschopnosti si vyžaduje naliehavé opatrenia tak na úrovni EÚ, ako aj na národnej či regionálnej úrovni. Európsky semester naďalej podporuje úsilie EÚ o lepšiu koordináciu hospodárskych politík a politík zamestnanosti. Zabezpečuje sa ním aj nepretržitá konvergencia hospodárskej a sociálnej výkonnosti členských štátov a regiónov, a to aj prostredníctvom dlhodobého rozpočtu EÚ, ako sa uvádza v návrhu Komisie týkajúcom sa viacročného finančného rámca (VFR)¹¹. Európsky semester, ktorý sa riadi Kompasom konkurencieschopnosti, bude naďalej poskytovať usmernenia pre jednotlivé krajiny s cieľom operatívne a transparentne identifikovať opatrenia na celoštátnej a nižšej ako celoštátnej úrovni. Týmto cyklom európskeho semestra sa ešte viac posilní analytika v rozličných oblastiach, ktoré sú dôležité z hľadiska plnenia programu Kompasu konkurencieschopnosti a ktoré sú určené na podporu vzostupnej sociálnej konvergenencie, v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv. O pokroku dosiahnutom

¹ [Správa Maria Draghiho o konkurencieschopnosti EÚ.](#)

² [Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ](#) [COM(2025) 30 final].

³ Znižovanie byrokracie, odstraňovanie prekážok na jednotnom trhu, umožňovanie efektívnejšieho financovania, podpora zručností a kvalitných pracovných miest a zabezpečovanie lepšej koordinácie.

⁴ [Dohoda o čistom priemysle – Európska komisia](#)

⁵ [Stratégia jednotného trhu.](#)

⁶ [Akčný plán pre kontinent umelej inteligencie | Formovanie digitálnej budúcnosti Európy.](#)

⁷ [Únia zručností – Európska komisia.](#)

⁸ [Únia úspor a investícií – Financie – Európska komisia.](#)

⁹ [Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo – poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.](#)

¹⁰ [InfoREGIO – Modernizovaná politika súdržnosti: preskúmanie v polovici trvania](#)

¹¹ [Rozpočet EÚ na roky 2028 – 2034](#)

v súvislosti s Kompasom konkurencieschopnosti bude informovať výročná správa o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti, ktorej vydanie je naplánované na január.

Komisia navrhla smerovať značnú časť finančných prostriedkov v rámci budúceho VFR cez plány národného a regionálneho partnerstva (NRPP) a Európsky fond pre konkurencieschopnosť (ECF). V plánoch by okrem iného museli byť účinne podchytené všetky výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, resp. ich významná časť. Týka sa to najmä príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Cyklus európskeho semestra v roku 2026 bude preto dôležitým premostením smerom k budúcemu VFR.

Začatie európskeho semestra 2026 – kľúčové priority

Hospodárstvo EÚ preukázalo odolnosť, no ak sa má v náročných podmienkach podporiť udržateľný a spravodlivý hospodársky rast, treba prijať ďalšie opatrenia. Do roku 2024 bol reálny HDP EÚ na obyvateľa o 4,1 % vyšší než v roku 2019¹² a väčšine členských štátov sa podarilo nahradiť straty príjmov spôsobené pandémiou. Zamestnanosť v EÚ dosiahla historické maximum, pričom miera zamestnanosti dosiahla v druhom štvrtroku 2025 úroveň 76,2 %¹³. Rast a celkovú produktivitu však brzdí súbežné pôsobenie napätých podmienok na trhu práce, pretrvávajúceho nedostatku požadovaných zručností a pracovnej sily a vysokého podielu pracovníkov na pracovných miestach s nízkymi mzdami v odvetviach s obmedzenou produktivitou. V strednodobom horizonte sa očakáva, že hospodárstvo EÚ bude naďalej rásť miernym tempom, pričom sa predpokladá, že rast HDP dosiahne v rokoch 2025 a 2026 úroveň 1,4 % a následne vzrastie v roku 2027 na 1,5 %. Pokiaľ ide o zamestnanosť, očakáva sa pokračovanie jej rastu, ktoré sa v roku 2027 spomalí. Medzi riziká pre vyhliadky rastu patria navyše aj zvýšená bezpečnostná hrozba a čoraz výraznejšie obchodné prekážky, ktoré už teraz spomaľujú potenciálny rast.

Ak chce EÚ podporiť hospodársky rast, posilniť svoju hospodársku bezpečnosť a podporiť konkurencieschopnosť, vzhľadom na nepriaznivé medzinárodné hospodárske prostredie, demografické trendy a slabý rast produktivity práce musí prijať rázne opatrenia. To znamená zabezpečiť stabilné makroekonomické prostredie, ďalšiu podporu výskumu a inovácií v súlade s cieľom EÚ v oblasti investícií do výskumu a vývoja na úrovni 3 % a podporiť zavádzanie vyspelých technológií, ako aj investovanie do odolnosti proti zmene klímy, environmentálnej udržateľnosti a ľudského kapitálu vrátane zdravia. Zároveň je nevyhnutné ďalej zlepšovať fungovanie trhov práce, posilňovať tok úspor do produktívnych investícií, urýchľovať dekarbonizáciu a znižovať ceny energie, znižovať strategickú závislosť od tretích krajín, posilňovať priemyselnú kapacitu Európy, zlepšovať podnikateľské prostredie vrátane fungovania právneho štátu a znižovať administratívnu záťaž. Rovnako dôležité bude odstrániť prekážky brániace jednotnému trhu, rozvíjať dopravnú infraštruktúru a infraštruktúru v oblasti čistej energie, podporovať digitalizáciu nášho hospodárstva, bojovať proti chudobe, zabezpečiť vzostupnú sociálnu konvergenciu, podporovať cenovo dostupné udržateľné bývanie a zlepšiť konkurencieschopnosť regiónov EÚ.

V tejto súvislosti sa dnešným jesenným balíkom začína cyklus európskeho semestra 2026. Balík obsahuje odporúčanie Komisie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, odporúčanie Komisie na odporúčanie Rady o ľudskom kapitáli v Únii, správu o mechanizme varovania v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, návrh Komisie na spoločnú

¹² Na základe údajov Eurostatu – [\[nama_10_pc\] Hrubý domáci produkt \(HDP\) a hlavné zložky na obyvateľa](#).

¹³ Eurostat – [Pracovný trh EÚ – štvrťročné štatistiky – vysvetlenie štatistik – Eurostat](#).

správu o zamestnanosti, posúdenie fiškálnej situácie v členských štátoch EÚ a jesenné oznámenie o posúdeniach vykonaných v rámci dohľadu po skončení programu¹⁴.

V návrhu odporúčania o hospodárskej politike eurozóny na rok 2026 sa členské štáty eurozóny vyzývajú, aby tak individuálne, ako aj kolektívne v rámci Euroskupiny zvýšili produktivitu a posilnili hospodársku bezpečnosť a súčasne zachovali udržateľnosť verejných financií. Pokiaľ ide o fiškálnu politiku, v návrhu sa odporúča zachovať v roku 2026 neutrálne zámery fiškálnej politiky, pričom v súvislosti s výdavkami na obranu zároveň umožniť diferenciaciu a dočasnú flexibilitu v súlade s cieľmi uvedenými v strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a národnej únikovej doložke¹⁵. Strednodobé fiškálne stratégie by mali zabezpečovať udržateľnosť a zároveň vytvárať priestor pre opätovný výskyt tlakov na výdavky, najmä v súvislosti s obranou a konkurencieschopnosťou. Zvýšené výdavky na obranu by malo sprevádzať úsilie zamerané na odstránenie priemyselných a pracovných prekážok a na podporu integrovaného trhu EÚ s obranným vybavením. Členské štáty by mali vykonávanie svojich plánov obnovy a odolnosti zavŕšiť do augusta 2026, pričom by mali zabezpečiť čerpanie dostupných finančných prostriedkov EÚ a využiť príležitosti zavedené preskúmaním politiky súdržnosti v polovici trvania. V snahe zvýšiť produktivitu sa v odporúčaní vyzýva na podporu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, na posilnenie politík vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj na reformy zamerané na zvyšovanie účasti na trhu práce a kvality pracovných miest. Ďalšie úsilie treba vynaložiť aj v oblasti boja proti chudobe a zlepšovania prístupu k cenovo dostupnému a udržateľnému bývaniu. V odporúčaní sa vyzýva aj na posilnenie investícií do výskumu a inovácií, prechodu na dekarbonizované a digitálne hospodárstvo a znižovania strategických závislostí. Členské štáty by zároveň mali prijať opatrenia na prehĺbenie jednotného trhu tak, že odstránia vnútorné prekážky, znížia administratívnu záťaž a zjednodušia reguláciu, a zároveň by mali podporiť európsku úniu úspor a investícií s cieľom umožniť efektívnejšie smerovanie súkromného kapitálu do dlhodobého rastu. Odporúčanie napokon vyzýva na zavŕšenie prác na digitálnom eure, posilnenie medzinárodnej úlohy eura a zachovanie finančnej stability prostredníctvom dôkladného monitorovania rizík v bankovom a nebankovom sektore.

Komisia po prvýkrát navrhuje Rade prijať odporúčanie o ľudskom kapitáli v Únii, ako to bolo komunikované v oznámení o únii zručností¹⁶. Vyzýva členské štáty, aby sa urýchlene zamerali na riešenie nedostatku zručností, pričom sa budú zameriavať na odvetvia, ktoré majú pre hospodárstvo EÚ strategický význam. Patrí sem napríklad posilňovanie základných zručností, odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolského vzdelávania, a to najmä v niektorých oblastiach vedy, technológií, inžinierstva a matematiky (STEM), s cieľom vybudovať pevný základ pre vyššiu produktivitu, konkurencieschopnosť a digitálnu suverenitu vrátane finančnej a digitálnej gramotnosti a gramotnosti v oblasti umelej inteligencie. Uznáva sa v ňom, že digitálne zručnosti tvoria súčasť základného súboru zručností potrebných pre moderný život, a členské štáty sa ďalej vyzývajú, aby lepšie využívali informovanosť v oblasti zručností, zredukovali prekážky brániace vstupu do povolání a zabezpečili rýchlejšie uznávanie kvalifikácií v strategických odvetviach pre štátnych príslušníkov EÚ a tretích krajín.

¹⁴ Oznámenie Komisie z jesene 2025 o posúdeniach vykonaných v rámci dohľadu po ukončení programu [C(2025) 9069 final]. Komisia v rámci dohľadu po skončení programu dvakrát ročne vykonáva posúdenie tých členských štátov eurozóny, ktoré vykonávajú program finančnej pomoci. Cieľom je posúdiť hospodársku, fiškálnu a finančnú situáciu daného členského štátu, aby sa zabezpečilo, že je naďalej schopný splácať svoj dlh. V oznámení sa uvádza, že všetkých päť posudzovaných členských štátov je naďalej schopných splácať svoj dlh.

¹⁵ Komisia navrhla aktivovať národnú únikovú doložku ako súčasť plánu ReArm Europe/Pripravenosť 2030, ktorý Európska komisia navrhla v marci 2025 s cieľom zvýšiť výdavky na obranu v EÚ.

¹⁶ Oznámenie Komisie z 5. marca 2025 s názvom Únia zručností [COM(2025) 90 final]. Plánovaným právnym základom je článok 148 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Odporúčanie vychádza z posúdenia súčasného nedostatku pracovnej sily a prognóz nedostatku zručností v budúcnosti, pričom sa zohľadňujú v súčasnosti dostupné zručnosti a schopnosť našich systémov vzdelávania a odbornej prípravy reagovať na potreby pracovného trhu EÚ.

V správe o mechanizme varovania sa uvádza sedem členských štátov, v prípade ktorých by sa mali vykonať hĺbkové preskúmania s cieľom posúdiť, či sú postihnuté nerovnováhami. Touto správou sa začína ročné kolo vykonávania postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, ktorého cieľom je odhalenie, prevencia a náprava nerovnováh, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú alebo môžu nepriaznivo ovplyvniť riadne fungovanie hospodárstva členského štátu alebo EÚ ako celku. Na základe ekonomického výkladu hodnotiacej tabuľky v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe sa v správe identifikujú členské štáty, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo im môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami. Na jar budúceho roka sa pre tieto členské štáty vypracujú hĺbkové preskúmania. Tie nadviažu na nerovnováhy alebo nadmerné nerovnováhy zistené 4. júna 2025¹⁷ v prípade Grécka, Talianska, Maďarska, Slovenska, Rumunska, Holandska a Švédska.

V spoločnej správe o zamestnanosti sa monitoruje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a Európskeho piliera sociálnych práv. Správa poskytuje aktuálne informácie o pokroku pri dosahovaní hlavných újijných a národných cieľov do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby. Vyplýva z nej, že EÚ je na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľa v oblasti zamestnanosti na úrovni 78 %. Zároveň sa očakáva, že nárast zamestnanosti sa spomalí, zatiaľ čo nezamestnanosť sa stabilizuje. Stále však pretrvávajú značné regionálne rozdiely medzi jednotlivými krajinami, ako aj v rámci nich. Ďalším problémom je rozdiel v produktivite EÚ v porovnaní s mnohými vyspelými ekonomikami. Takmer každý dvanásť pracovník čelil v roku 2024 riziku chudoby. Pretrváva nedostatok pracovnej sily, ktorý je čiastočne spôsobený zlými pracovnými podmienkami v niektorých odvetviach. Očakáva sa, že tento nedostatok sa v dôsledku demografických zmien a nových potrieb v oblasti zručností ešte prehĺbi. Ak sa má dosiahnuť cieľ, ktorým je každoročná účasť 60 % dospelých osôb na odbornej príprave a zníženie počtu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov, treba vyvinúť značné ďalšie úsilie. V správe sa na základe rámca sociálnej konvergencie¹⁸ analyzujú aj potenciálne riziká pre vzostupnú sociálnu konvergenciu. Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o účasť na trhu práce, členské štáty zväčša dosahovali konvergenciu smerom nahor, hoci výsledky niektorých skupín obyvateľstva vrátane mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím a Rómov v oblasti zamestnanosti sú stále neuspokojivé. Napriek miernemu zlepšeniu pretrvávajú v oblasti zručností a vzdelávania, ako aj v sociálnej oblasti riziká, ktoré bránia vzostupnej konvergencii. Ak nedôjde k zintenzívneniu úsilia v príslušných oblastiach politiky, a to aj podporou kvalitných pracovných miest, investovaním do ľudského kapitálu a uplatňovaním účinného sociálneho dialógu, môže tento vývoj viesť k zhoršeniu existujúcich výziev a pribrzdiť zlepšovanie konkurencieschopnosti EÚ.

Komisia zároveň predkladá aj svoje posúdenie fiškálnej situácie členských štátov. Toto posúdenie tvoria: i) oznámenie, v ktorom sa analyzuje fiškálny vývoj vo všetkých členských štátoch a posudzuje, či deväť členských štátov, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje postup pri nadmernom deficite¹⁹, prijalo účinné opatrenia s cieľom riešiť svoj nadmerný deficit; ii) stanoviská Komisie k návrhom rozpočtových plánov 17 členských štátov eurozóny na rok 2026; a iii) správa podľa článku 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o dodržiavaní kritérií deficitu a dlhu. Komisia na jar 2026 opätovne posúdi fiškálnu situáciu členských štátov vrátane aktuálneho stavu

¹⁷ [Európsky semester 2025: Oznámenie o jarnom balíku.](#)

¹⁸ V súlade s nariadením (EÚ) 2024/1263.

¹⁹ Rakúsko, Belgicko, Francúzsko, Malta, Taliansko, Rumunsko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko.

realizácie strednodobých plánov a opatrení prijatých v rámci postupu pri nadmernom deficite, a to na základe výročných správ o pokroku, ktoré majú členské štáty predložiť do 30. apríla 2026.

Ďalší postup a smerovanie cyklu európskeho semestra 2026

Európsky semester stále zostáva kľúčovým rámcom pre koordináciu hospodárskych politík, politík zamestnanosti a sociálnych politík v celej EÚ. Na jar 2026 Komisia predloží odporúčania pre jednotlivé krajiny, ktoré budú vychádzať z výziev identifikovaných v správach o jednotlivých krajinách. Cyklus na rok 2026 bude prvým, ktorý sa bude zameriavať na obdobie po skončení operačného obdobia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2026 budú vychádzať z komplexného súboru odporúčaní pre jednotlivé krajiny určených členským štátom v roku 2025 a budú sa naďalej zameriavať na plnenie priorít stanovených v Kompase konkurencieschopnosti. Zohľadní sa v nich pokrok dosiahnutý pri vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2025, najmä v rámci realizácie plánov obnovy a odolnosti, a zároveň sa v nich zohľadnia novovznikajúce výzvy a potreby. Analýza prioritných oblastí, ktoré sú nevyhnutné na zlepšenie konkurencieschopnosti, sa v súlade s Kompasom konkurencieschopnosti prehĺbi a rozšíri, aby sa dospelo k odporúčaniam, ktoré budú realizovateľnejšie. Správy o jednotlivých krajinách budú obsahovať hlbšiu analýzu regionálnej konkurencieschopnosti. Zabezpečí sa tým pevný základ na identifikáciu reformných a investičných potrieb na celoštátnej a regionálnej úrovni, ktorý bude slúžiť aj ako preklenutie s riadením financovania EÚ v rámci budúceho VFR.

Komisia prehĺbi dialóg so zainteresovanými stranami s cieľom posilniť zapojenie verejnosti a zodpovednosť členských štátov. Komisia bude pri svojej analýze a odporúčaní vychádzať z lepšieho štruktúrovaného dialógu s vládami, regionálnymi a miestnymi orgánmi, sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti. Táto komunikácia prebehne v kľúčových fázach procesu a bude zameraná sa na to, ako členské štáty plnia odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2025, na identifikáciu novovznikajúcich výziev a na súčasné alebo budúce opatrenia v príslušných oblastiach politiky zamerané na riešenie identifikovaných výziev. Transparentnosť, demokratickú zodpovednosť a účinnú spoluprácu bude počas celého cyklu semestra naďalej zaručovať úzka spolupráca s Európskym parlamentom a Radou.